

Leven

INTERVIEW KLUUN EN JOURNALIST HANS VAN DER BEEK

Zegge & Schrijve

SÚPER!

Taal is soms als mode. Als je je woorden maar lang genoeg in de kast laat hangen, worden ze vanzelf weer hip.

Tof: twee vlotte vrouwen, bijdetijdse dertigers, spontaan aan de balie van het taaloket – er gaan dagen voorbij dat zich hier strengere schoolmeesters aandienen.

Helaas verkeerden ze duidelijk in verwarde toestand. Tot nu toe was hun leven leuk. Nu wisten ze het niet meer. Want 'leuk' is bij het vuil gezet. Vervangen door een hele trits aan nieuwe woorden.

Taal is in beweging. Maar soms valt het slopende tempo ook voor de kwieke dertiger niet meer bij te houden. Wat gisteren leuk was, is vandaag bedekt met een dun laagje stof.

Een van de vrouwen, met vochtige ogen: 'Een poosje terug verwonderde ik me over een dertiger die het woordje 'gaaf!' gebruikte. Ik dacht meewarig: ach, wat schattig, die is blijven hangen in de jaren negentig (toen ik studeerde, was alles 'gaaf'). Vervolgens dook het woordje op in een interview met de oprichter van Hyves, eveneens een dertiger. En recentelijk hoorde ik een hippig meisje, duidelijk een twintiger, in een Amsterdamse koffiefier ook 'gaaf!' zeggen. Is 'gaaf!' terug van weggeweest? Is 'vet' alweer passé?'

De andere vrouw (32) tobde met haar eigen onstuitbare 'tof'. Ze schreef: 'Ik heb het gevoel dat 'tof' nu tekenend is voor een generatie. Jongeren zeggen het niet. Ik ben soms bang dat ik met mijn 'tof' net zo sneu word als vijftigers die nog steeds 'te gek' zeggen.'

Tot zover het dertigersdilemma.

Het is ook moeilijk. Wie een beetje wil meetellen, heeft het over chill. Cool. Vet, of top ('Toppie toppie' blijft voorbehouden aan Inge de Bruijn). En gaaf dus, of tof. Zegt uw tienerzoon 'dope', dan hangt hij tijdens schooluren te veel rond in de Bijlmer of Osdorp.

Even dreigde het woord 'master' nog in zwang te raken, vooral nadat twee jaar geleden in *De wereld Draait Door* de hippe (pardon: überhippe) blogger Nalden zijn opwachting had gemaakt. Wat Nalden (of anders zijn talrijke adverteerders wel) mooi, tof, top, cool of fijn vond, heette ineens master, of hilarisch.

Die bui van gekkigheid is gelukkig overgedreven zonder zichtbare schade aan het land.

Alsof het leven niet leuk genoeg is, nemen sommigen hun toevlucht tot de toevoeging 'helemaal'. Niet maar een beetje gek, ook niet voor eenderde, maar totaal.

Komt een vrouw op tv: 'Ja, écht: hélemaal leuk! Hélemaal top. Echt súper!'

Super, zover was u al, is het nieuwe fijn. Filemon Wesselink (1979) in *De week van Filemon*:

'Mag ik even binnenkomen? Súper, bedankt!'

Probleempje met de pompbediende bij het tankstation: 'Volgooten?' – 'Super. Bedankt!'

Daar sta je dan met je dieselauto.

De les: goed op je woorden passen. Kwestie van kiezen. Wie met zijn leeftijd gaat rommelen, gaat hopeloos de mist in als een botoxbejaarde in een tijgerrokje. Een paar jaar geleden gebruikte Maxime Verhagen in een jongerenprogramma op tv het woord 'chill'. Er had vast een leger speechschrijvers over nagedacht, maar hier zakte hij op slag door het ijs.

De troost: met sommige taal is het als met de mode. Als je je woorden maar lang genoeg in de kast laat hangen, worden ze vanzelf weer hip. Voor je het weet, zit je weer midden in de jaren vijftig met je oude spencertje en Buddy Hollybril. Mieters.

Jean-Pierre Geelen

Ook nieuwe, toffe of ergerlijke taal gehoord? Mail naar taal@volkskrant.nl

Foto Peter Lipton

Schrijver Kluun en journalist Hans van der Beek lanceren de tophonderd allertijden van Amsterdams meest spraakmakende clubs, kroegen en bordelen. 'Noem mij één stad met Café Rooie Nelis, Trouw en de Cockring.'

Door Jaap Stam Foto Joost van den Broek

De heetste 100 van 020

Kluun (47) is van 'alles wat hip is, de snelle tenten, housefeesten'. Voor Hans van der Beek (45) waren dat 'teringherrie-feesten'. Hij is meer van de bruine kroeg. 'Een eikenhouten bar, La Chouffe en een bakje pinda's.'

De ridders van de nacht, respectievelijk schrijver en redacteur van *Het Parool*, zitten aan een cappuccino in Mazzo, nummer 6 in hun tophonderd, ooit een roemruchte club, tegenwoordig een brasserie. 'We vallen door de mand', grijnzen ze.

Kluun: 'Ik ben een omnivoor. Overal waar wordt geschonken, voel ik me thuis. Maar het liefst aan de randen, het heel ordinaire, het heel foute.'

Van der Beek mag graag het verhaal horen van Death Row in Ruk en Pluk (83), een 'alcoholistisch doolhof' in Amsterdam-Oost. 'Death Row is het rijtje krukken aan de korte zijde van de bar, waar vaste klanten zich dood zitten te drinken. Vroeg of laat wordt er eentje de ochtend erop niet meer wakker. De volgende klant schuift graag aan. Ze willen allemaal op Death Row zitten. Kroeghumor op en top.'

Het laatste half jaar was aanpoten, hun kroegentocht duurde maanden. Ze moesten verhalen natrekken die ze hadden gehoord van nachtbrakers, portiers, club- en kroegeigena-

ren, strippers, barmannen, dealers en danseressen. Die combineerden ze met gegevens die ze hadden opgediept in archieven en hun eigen herinneringen.

Kluun: 'Amsterdam is de top.'

Van der Beek: 'Extreem en divers. In Utrecht, Groningen en Den Bosch kun je ook goed stappen, maar alleen in het vrolijke midden. Noem mij één stad met Rooie Nelis, Trouw en de Cockring.'

Rooie Nelis, het Jordaanse café dat voornamelijk André Hazes draait, staat op 53; Trouw, de (ook wereldwijd) toonaangevende club met de spannender techno op 41; de vorig jaar gesloten Cockring (discotheek met darkroom) op 27.

Vijf jaar geleden kwam Kluun op het idee van de ranglijst. Hij ging voorzichtig aan de slag, maar het was een grotere klus dan hij dacht en hij vroeg Van der Beek erbij. Kluun had toen al gesproken met Gert-Jan Dröge, de in 2007 overleden eigenaar van Chez Nelly (98). Chez Nelly was in

de late jaren zeventig het epicentrum van Amsterdammers die ertoe deden; er werd stevig gesnoven. Het interview leverde een juweel van een anekdote op.

Dröge: 'Op een bepaald moment was het zo erg dat mensen niet eens meer naar de wc konden, omdat die altijd bezet was. Toen heb ik de vaste klanten maar ronde spiegeltjes gegeven met hun naam erin gegraveerd. 'Zo', zei ik, 'dan kunnen de mensen weer naar de wc; we moeten één lijn trekken.' Daarna spreidde ik een lijn coke van een meter over de bar uit.'

Om Bolle Jan (49) met de Melkweg (5) te kunnen vergelijken, en YabYum (7) met De Twee Zwaantjes (36) hanteerden Kluun en Van der Beek vier criteria: hoe lang bestaat of bestond de tent? Hoeveel mensen zijn er over de vloer geweest? Hoe spraakmakend is of was het? En hoe eigenzinnig?

En er moet of moest na middernacht nog bier worden getapt. Van der Beek: 'De nadruk ligt op de natte nacht.'

Kluun: 'En op de lol die de nacht met zich meebrengt.'

Van der Beek: 'Het is een ode aan het Amsterdamse nachtleven.'

'Overal waar wordt geschonken, voel ik me thuis'

Kluun en Hans van der Beek, Aan de Amsterdamse nachten, Podium, € 19,90.